

סדר מועד | מסכת שבת, דפים פ"ו-צ"ב
ברשת בהעלותך | ח"י י"ד בסיון (31 למאי- 6 ליוני)

דף פ"ו: מתי ניתנה התורה לישראל?

קימת מחלוקת בין חכמים לרבי יוסי, באיזה תאריך היה מעמד מתן תורה, בו ניתנה התורה לעם ישראל, ונאמרו עשרת הדברות. גם חכמים וגם רבי יוסי מסכימים על כך שהתורה ניתנה ביום השבת, אך יש מחלוקת מה היה התאריך בחודש באותה שבת. חכמים סוברים, שראש חודש סיון היה ביום שני, וממילא יום שבת קודש היה בו' בסיון, כפי שאנו נוהגים כיום, לחגוג את חג השבועות, חג מתן תורה, בו' בסיון. רבי יוסי חולק וסובר, שראש חודש סיון היה ביום ראשון, וממילא יום שבת קודש היה בז' בסיון.

דף פ"ז: שבירת הלוחות הראשונים

לאחר מתן תורה, עלה משה רבנו להר סיני וירד עם הלוחות הברית, עליהם היו כתובים עשרת הדברות.

לפתע, הוא ראה את עם ישראל משתחווים לעגל הזהב. מיד השליך מידיו את הלוחות והם נשברו. התלמוד מוסיף ואומר שאף על פי שה' לא אמר לו לשבור את הלוחות, היה לו ברור שכך צריך לעשות, מפני שכתוב בתורה, שמי שהופך למומר (למשל, עובד עבודה זרה), אינו רשאי לאכול קורבן פסח.

אמר משה רבנו קל וחומר: אם מומר אינו רשאי לקיים מצות קורבן פסח, בודאי שאי אפשר לתת למומר את עשרת הדברות, והרי עם ישראל היו כמו מומרים כי הם עבדו לעגל. אחר כך הקב"ה שיבח את משה על המעשה שעשה.

דף פ"ח: תורה משולשת ושני כתרים

התלמוד מספר שאיש אחד מהגליל צין שכמה דברים הקשורים לתורה קשורים למספר 3. בתורה יש שלושה חלקים. א. תורה. ב. נביאים. ג. כתובים.

התורה ניתנה לעם ישראל שיש בו שלושה מחנות. א. כוהנים. ב. לויים. ג. ישראלים. התורה נמסרה על ידי משה רבנו שהיה הילד השלישי להוריו, אחרי אהרן ומרים. לדעת חכמים, התורה ניתנה ביום השלישי של שלושת ימי ההגבלה (שלושה ימי הקנה לקבלת התורה). התורה ניתנה בחודש השלישי הוא חודש סיון.

שני כתרים: אחר כך הגמרא מביאה את דברי רב סימאי, שכאשר בני ישראל הקדימו "נעשה" ל"נשמע", מלאכים קשרו שני כתרים על ראשו של כל יהודי, אחד כנגד "נעשה" ואחד כנגד "נשמע".

דף פ"ט: תורה לבני אדם

אמר רבי יהושע בן לוי: כאשר משה רבנו עלה לשמים לקבל את התורה, אמרו המלאכים לקב"ה, השאר את התורה בעבורנו, ואל תיתן אותה לבני אדם.

אמר הקב"ה למשה: ענה להם תשובה. ענה משה למלאכים: כתוב בתורה "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". האם אתם הייתם במצרים? הייתם עבדים של פרעה? איך תקבלו את התורה?

בתורה כתוב שצריך לכבד את האב ואם, הרי לכם אין אב ואם, אם כן, איך תקימו את התורה? המלאכים הסכימו עם משה רבנו, וכך זכה עם ישראל במתנה הנפלאה - בתורה.

מן התלמוד

סדר מועד,

מסכת שבת, דף פ"ה

"שנאמר שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר, אל תקרי שושנים אלא שושנים"

מימרא - דיבור

סמא דחיי - סם חיים

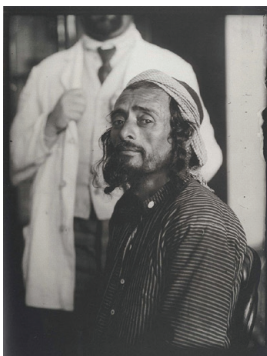
א

הסבר: רבי יהושע בן לוי אומר שכאשר דיבר הקב"ה לבני ישראל בהר סיני התמלא כל העולם בשמים עם כל דיבור, ולאחר מכן יצאה רוח ופיזרה אותם כדי לפנות מקום לדיבור השני, וכן הלאה.

על המפה

הקהילות היהודיות בתימן

קהילות יהודיות התקיימו בתימן מאז חורבן בית ראשון, והן שמרו על מסורת ומנהגים המבדילים אותן מקהילות האשכנזים והספרדים. קהילות אלה היו מחולקות למספר אזורים: צעדה, צנעא, ד'מאר, עדן, שרעב וחבאן. במאה ה-16 התפתחו בעקבות השפעת הקבלה והפילוסופיה שני זרמים, השמים והבלדים, שנבדלו בנוסח התפילה ובפסיקה לפי השולחן ערוך והרמב"ם. בשנת תרמ"ב עלו כ-150 יהודים מתימן לארץ, ובעקבותיהם עלו רבים נוספים ותרמו רבות לבניית היישוב בארץ ישראל. לאחר הקמת המדינה הובאו שאר יהודי תימן לארץ במבצע "על כנפי נשרים" ובמבצעים נוספים.

תצלום של צעיר יהודי בתימן (בין השנים 1906-1918) (ליליין, Wikipedia)

חברותא

★ | מן ההסטוריה

"כלניות" - הכינוי לחיילים הבריטים

הבריטים כבשו את ארץ ישראל במלחמת העולם הראשונה, וקיבלו מנדט לשלוט בה. בספטמבר 1945 הוצבה בארץ הדיוויזיה המוטסת הבריטית השישית, שהייתה שייכת לצנחנים וחייליה חבשו כומתות אדומות. השלטון הבריטי עורר עוינות רבה בקרב היהודים בארץ, בשל המגבלות שהציב לעליית יהודים ובשל תמיכתו בערבים. הצנחנים הבריטים כונו "כלניות", כרמז לכך שיש להם כומתות אדומות אך לב שחור. ילדים היו שרים את השיר "כלניות" לעבר החיילים, שנפגעו ממנו מאוד. בשלב מסוים אף אסרו הבריטים על השמעת השיר, אך האיסור בוטל תוך זמן קצר.

ותיקי הכלניות ששרתו באי במפגש, 'קמפ עדן', יורקשייר, אנגליה 2005 (Wikipedia, arikb)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

לדינה בת העשר יש כישרון מוזיקלי וקול יפה. היא אוהבת מאוד לשיר ולהופיע בפני אנשים. לפני מספר ימים היא שמעה שיש תחרות בטלוויזיה לכישרונות צעירים וביקשה מהוריה לרשום אותה לתחרות. הדבר עורר דיון סוער בבית.

מצד שני:

אימא שלה אמרה שהיא מתנגדת. לדעתה דינה צעירה מדי, החשיפה הטלוויזיונית לא תהיה טובה בשבילה, אם היא תיכשל זה ישפיע עליה לרעה, והיא עדיין לא בשלה לכך. יש לה עוד זמן עד שהיא תגדל יותר להחליט האם זה הכיוון שלה בחיים. בינתיים שתופיע לפני החברים והמשפחה, אבל לא בטלוויזיה עם כל המשמעות והמחיר.

מצד אחד:

אבא שלה אמר שהוא בהחלט בעד שהיא תירשם לתחרות, תחווה חוויה מעניינת, ותצבור ניסיון בתור זמרת צעירה.

וא... מה עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

שירת הלויים בבית המקדש

הלויים שעבדו בבית המקדש נחלקו לשתי קבוצות: משוררים ושוערים. המשוררים היו אחראים על השירה והנגינה בבית המקדש. בכל יום היו שרים הלויים את "שיר של יום", והיו שירים מיוחדים אותם שרו על הקורבנות. נאמר ששירתם וניגוניהם של הלויים היו מיוחדים במינם ומרוממים את הנפש.

מי אני?

- כינו אותה "מלכת הזמר העברי".
- נולדה בתימן ועלתה עם משפחתה לארץ.
- במלחמת העצמאות הופיעה לפני חיילים ועודדה את רוחם.
- בין שיריה הידועים: כלניות, הקרב האחרון, היו זמנים.
- זכתה בפרס ישראל על תרומתה לזמר העברי.

ללא תשלום

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן בית"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת בית"ק ה-2	-422 חורבן בית"ק ה-1	חונת בית"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות בציור?
- 2 איך השלט מצד שמאל קשור אליה?
- 3 איזה שיר הכי מזוהה איתה?
- 4 מי הלחין את השיר הזה?

למשל: "אור, עולה בבוקר"
למשל: "אור, עולה בבוקר"
למשל: "אור, עולה בבוקר"

מי אני?

- א. שיר שנכתב על ידי נתן אלתרמן ומשה וילנסקי.
- ב. את השיר שרה שושנה דמארי.
- ג. השיר מתאר פריחה של פרחים בארץ ישראל.
- ד. נעשה בו שימוש כדי ללעוג לחיילים הבריטים.

למשל: "אור, עולה בבוקר"

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לזין	1948 מלחמת הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שוואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דף צ' : בית המקדש

תְּרוּמַת נְחוֹשֶׁת: גם בנחושת השתמשו בבית המקדש. הגמרא אומרת, שמי שביקש לתרום כמות קטנה ביותר של נחושת, לא לקחו ממנו אותה, כי אין מה לעשות בה. לכל הפחות צריך היה לתרום כמות נחושת שניתן לעשות ממנה מזלג נחושת קטן, שהשתמשו בו לנקות את המנורה של בית המקדש, ולקטום (לחתוך) את ראשי הפתילות של המנורה.

דִּקְרָה צ"א: אָגַד פֿלי

רבי יוחנן אומר שלא, בגלל "אגד כלי". אגד מלשון אגודה, יחד. כלומר, מאחר שכל הארטיקים נמצאים יחד בתוך הקופסה, עד שכל הקופסה אינה יוצאת מרשות היחיד, הוא אינו חיב.

דִּף צ"ב: דֶּרֶךְ הוֹצָאָה

בְּעִיר הוֹצֵל הָיוּ רִגְלִים לְשׂוֹאֵת
כְּדֵי מִים וְכֵדֵי יוֹן עַל הָרֹאשׁ בְּלֹא
לְהַחֲזִיק בָּהֶם, וּבְכֵל אֹת, מִי שִׁוְיָא
בְּצוּרָה כְּזוֹ יֵהָא פִטּוֹר, כִּי אֵין דֶּרֶךְ
הָעוֹלָם לְשׂוֹאֵת חֲפָצִים בְּדֶרֶךְ זוֹ. וְיֵין
הָא אֵינוֹ מִיּוֹחַד לְמַלְאכַת הַצָּאָה,
אֲלָא כָּל הַמַּלְאכּוֹת הָאֲסוּרוֹת
בְּנִשְׁבָּת שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּצוּרָה מְשׁוּנָּה,
אֵין חִיבִים עֲלֵיהֶם.

"נון" בשפה הארמית הוא דג. וכשבני ישראל בורחים מן התורה, מהר סיני, הרי הם **כדג הבורח מן המים**, שזה ההיפך ממקור חייו. האות "נ" ההפוכה מבטאת כי אחד הדברים שהובילו לאותם משברים רוחניים שבפרשתנו היה בריחתם של ישראל מהתורה, כדוגמת **דג המתנהג הפוך** ומנסה לברוח מהמים - מקור חייו.

ח'צ'ה!

1. שכבה המכסה את הגוף

ציפור שהרחיקו מבית המקדש

2. ציפור המשמשת לקורבן

מתנה שניתנה לעם ישראל

3. פיתה את חוה

מתכת ששימשה בבית המקדש

(**מחזור: אל-אל' מל-מל' טמ-טמ**)

???

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il *בפיקוח רואה חשבון יש לצייץ את מס' העלון עליו אתם עונים.